

Velkomstklasser for tosprogede elever

Ingrid Kruchow Hansen

Lærer, Århus Seminarium.
Læssøesgade Skole, visiteringscentret

Karen Jørgensen

Lærer, Marselisborg Seminarium,
Læssøesgade Skole, visiteringscentret

Bodil Pedersen

Lærer, Skive Seminarium
Læssøesgade Skole, visiteringscentret.

Som med alle elever i folkeskolen er det vigtigt at sikre, at også de tosprogede elever fra starten får så kompetent en undervisning som muligt. I alle større kommuner er den første undervisning af tosprogede elever organiseret i specielle klasser, modtagelsesklasser. Denne undervisning er indrettet til at rumme en meget sammensat elevgruppe. Ud over de almindelige forskelle på børn kan der i elevgruppen være tale om store kulturelle forskelle. Hertil kommer væsentlige forskelle i

elevernes skolemæssige baggrund. Nogle er f.eks. analfabeter, mens andre har en alderssvarende eller længere skolegang end jævnaldrende danske elever. Det er meget uheldigt, at så forskellige elever skal undervises i samme klasse. Derfor er det vigtigt at danne sig et kvalificeret billede af elevernes kompetence på eget sprog, inden de placeres i modtagelsesklasse.

Siden efteråret 96 er alle tosprogede elever i alderen 10-18 år, der flytter til

Århus, blevet modtaget i skolevæsenets visiteringscenter, for at man der kan finde det bedste undervisningstilbud til dem. Kommunen har i alt tre velkomstklasser og fire alfaklasser (alfabetiseringsklasser), og de er alle samlet på én skole. I velkomstklasserne er det primære formål at modtage nye elever og i den forbindelse søge at beskrive deres aktuelle skoleparathed og indlæringsmæssige forudsætninger. Desuden får forældrene en første orientering om skolesystemet i Danmark og om de specifikke undervisningstilbud i Århus kommune.

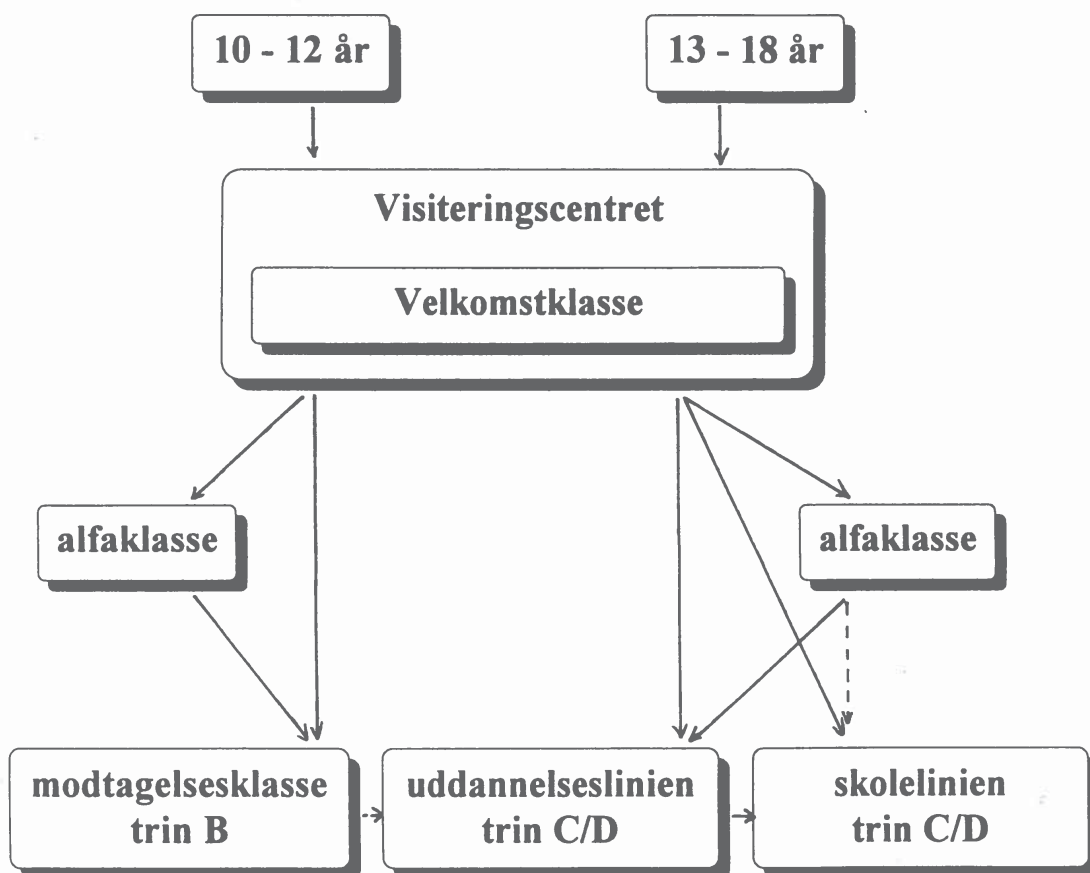
Det sekundære formål er at give nyankomne elever den første grundlæg-

gende danskundervisning og at introducere eleverne til et dansk skolemiljø, som kan være meget forskelligt fra det, de kender.

I en velkomstklasse er der maksimalt 12 elever ad gangen. I løbet af et skoleår kommer der ca. 40 elever gennem hver klasse, dvs. i alt 120 elever.

En velkomstklasse er en modtagelsesklasse, hvor nyankomne elever opholder sig i to-tre måneder. Til velkomstklassen er der knyttet et team, bestående af klasselærere, tosprogede medarbejdere, talepædagog og psykolog. Ud over at undervise er det teamets opgave at beskrive den enkelte elev

Velkomstklasser i Århus

med hensyn til sprogligt niveau på eget sprog, kendskab til andre sprog, skolebaggrund, elevens og familiens indstilling til skolearbejdet. Det er også teamets opgave at finde ud af, om der er indlæringsvanskeligheder og i givet fald af hvilken art.

At de syv klasser er samlet på én skole, giver mulighed for at have en somalisk, en kurdisk og en arabisk tosproget medarbejder fast tilknyttet. Til øvrige sproggrupper købes tolkebistand. De modtagelsesklasser, der overtager eleverne fra centeret, er fordelt på elleve andre skoler. Derudover er der mulighed for at visitere tosprogede elever til specialundervisning gennem ppr (pædagogisk-psykologisk rådgivning).

Eleverne i visiteringscentret er nyankomne flygtninge fra asylcentre, familie-sammenførte børn eller tosprogede elever tilflyttet fra andre kommuner, hvor de allerede har gået i skole. De kan have mange eller få års skolegang bag sig og være analfabeter eller have lært at skrive og læse en anden skrift end det latinske alfabet. Nogle elever har faglige og / eller social-emotionelle vanskeligheder. Der kommer både begyndere og elever med et vist kendskab til dansk, f.eks. islændinge, børn af danske forældre, som har opholdt sig i udlandet i et antal år, og børn, der har gået på etniske privatskoler.

Ingen elever begynder i skolen, uden at familien og eleven har været til en modtagelsessamtale. Det er vigtigt, at samtalen foregår i rolige omgivelser, og at der er god tid (1- 1½ time). Familien er på forhånd orienteret om samtalens

længde, og vi har sørget for lidt legetøj og farvekridt til eventuelle mindre søskende.

I løbet af den første samtale får familien mange informationer. Det er der så mulighed for at vende tilbage til ved senere samtaler, hvor eleven og familien vil have flere forudsætninger for at stille spørgsmål.

Det er vigtigt, at både børnene og forældrene føler sig velkomne, og at der allerede fra starten arbejdes på at skabe et tillidsforhold mellem forældrene og skolen. Desuden er det vigtigt, at de hurtigt får forståelse for, at de har et medansvar for deres børns skolegang. De tosprogede medarbejdere spiller en central rolle for samarbejdet mellem forældre, børn og skole.

Bilag 2: Se note

I velkomstklasserne er der ikke faste regler for, hvilket hold eleven placeres på. Der tages hensyn til barnets alder, eventuelle søskende og andre sociale relationer.

Al undervisning i velkomstklasserne involverer dansk som andetsprog. Som skemalagte fag er der en dobbeltlektion drama og to lektioner idræt. I øvrigt indgår der en fagrække bestående af matematik, skrivning, praktiske fag, herunder formning, sløjd, håndarbejde, hjemkundskab, sang / musik, computerintroduktion og ekskursioner, uden at der er fastlagt et bestemt timetal til de enkelte fag. Fordelingen afhænger af lærerteamets faglige kvalifikationer og elevsammensætningen.

Da klassens elevgrundlag hele tiden ændrer sig, kan man ikke lave en årsplan. Det er afgørende, at lærerteamet ikke er for stort, højst tre lærere pr. klasse, og det er også vigtigt, at teamet dækker flere praktisk-musiske fag. Desuden er det bedst, at der er både mandlige og kvindelige lærere. Da der er så stort et antal elever at være ansvarlig for, kan det være en fordel med delt klasselærerfunktion.

Ved opholdets afslutning kommer eleven og familien til en udslusningssamtale om bl.a. de oplysninger, teamet har videregivet til den kommende klasselærer.

Oplysningerne er lavet på baggrund af et visiteringsskema (eksempel på udfyldt skema - se note).

Under denne samtale viser det sig ofte, at forældrene ikke har forstået, at deres børn skal i en modtagelsesklasse og endnu ikke i en dansk klasse. Forklaringerne fra modtagelsessamtalen må ofte gentages, f.eks. at det ikke er en let og hurtig proces at klare en uddannelse på et nyt sprog. Det understreges, at det er vigtigt, at forældrene giver deres børn mulighed for at deltage i aktiviteter sammen med unge danske for at lære mere dansk og for at få et kendskab til dansk kultur. Men også at det er vigtigt, at familien hjælper børnene med at bevare og udvide kendskabet til eget sprog og egen kultur.

Det kan umiddelbart se ud som en ulempe, at opholdet i visiteringscentret

medfører et ekstra skoleskift for eleverne. Men denne ulempe opvejes ved de mange fordele ved en forholdsvis ensartet og kvalificeret modtagelse af eleverne. Der er altid tosprogede medarbejdere til stede, ligesom talepædagog og psykolog hurtigt kan komme ind i billedet, hvis der er brug for det. Eleverne og familierne får en grundig orientering om, hvordan skolegangen kan forløbe. Eleverne vænner sig til velkomstklassens daglige rytme med det stadige flow ind og ud. Det bliver hurtigt synligt og får værdi at komme videre i systemet. Så dette skift virker naturligt for eleverne.

I de fire år, visiteringscentret har eksisteret, er der høstet gode erfaringer. Undervisningen i de modtagelsesklasser, hvor børnene kommer efter velkomstklasserne, bliver ikke bremset af, at der løbende kommer elever, der ikke kan ret meget dansk. Eftersom de nye elever har mere ensartede forkundskaber, er det lettere at tilrettelægge undervisningen. Samlingen i velkomstklassen har endvidere synliggjort behovet for støtteforanstaltninger fra PPR. Eleverne kan modtage støtte hurtigere end før, og de tosprogede elever, der har særlige behov, kan henvises til specialklasser.

Note

Af hensyn til overskueligheden er bilag 2 og 3 lagt på internettet i PDF-format, hvorfra det kan printes ud. Adressen er:
www.dlh.dk/dpb/infodok/sprogforum/spr17/bilag1-3.pdf